

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΛΑΤΙΝΙΚΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ
4 ΙΟΥΝΙΟΥ 2025

ΕΚΦΩΝΗΣΕΙΣ

ΚΕΙΜΕΝΑ

Accipe nunc quid postea Nasīca fecerit. Paucis post **diebus** cum Ennius ad Nasīcam venisset et eum a ianuā quaereret, exclamāvit Nasīca **se** domi non esse, etsi domi erat. Tum Ennius indignātus quod Nasīca tam aperte mentiebātur: «Quid?» inquit «Ego non cognosco vocem tuam?» Visne scīre quid Nasīca responderit? «Homo es impudens. Ego cum te quaerem, **ancillae** tuae credidi te domi non esse; tu mihi ipsi non credis?»

Sapientem nec paupertas nec dolor prohibet, nec eae res, quae imperītos avertunt et praecipites agunt. Tu illum premi putas **malis**? Utitur! Non ex ebore tantum Phidias sciēbat facere simulacra; **ex aere** quoque faciēbat. Si marmor illi obtulisses, si viliōrem materiam, fecisset tale, quale ex illā fieri optimum posset. Eōdem modo sapiens virtūtem, si licēbit, in divitiis explicābit, si minus, in paupertate.

- A1.** Να γράψετε στο τετράδιό σας τη μετάφραση των αποσπασμάτων:
«**Accipe nunc ... quid Nasica responderit?**» και «**Sapientem nec paupertas ... fieri optimum posset.**».

Μονάδες 20

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

- B1.** Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω προτάσεις με βάση το περιεχόμενό τους ως Σωστές (Σ) ή Λανθασμένες (Λ):
1. Ένα από τα χαρακτηριστικά της ρωμαϊκής λογοτεχνίας είναι η ανάμειξη χρονικά διαφορετικών προτύπων.
 2. Ο Ιούλιος Καίσαρ εγκαινιάζει στη Ρώμη την *ιστορική βιογραφία*.
 3. Η *Αινειάδα* του Βεργιλίου αναγνωρίστηκε εξ αρχής ως το εθνικό έπος των Ρωμαίων.
 4. Στον Οράτιο ανατέθηκε από τον Αύγουστο η σύνθεση του *Υμνου της Εκατονταετίας* (*Carmen saeculare*).
 5. Ο πιο πνευματώδης και ελευθερόστομος από τους ρωμαίους ελεγειακούς ποιητές ήταν ο Τίβουλλος.

Μονάδες 10

- B2.** Να αντιστοιχίσετε τις λατινικές λέξεις της **Στήλης Α** με τις ετυμολογικά συγγενείς λέξεις της ελληνικής της **Στήλης Β**. (Στη **Στήλη Β** δύο λέξεις περισσεύουν).

Στήλη Α	Στήλη Β
1. domi	α. απόγνωση
2. cognosco	β. πείρα
3. imperītos	γ. πρωινός
4. agunt	δ. δωμάτιο
5. premi	ε. αγωγή
	στ. ένδυμα
	ζ. πρέσα

Μονάδες 10

- Γ1.** Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις / συνεκφορές:

diēbus	:	τη δοτική πτώση στον άλλο αριθμό
aperte	:	τους άλλους δύο βαθμούς του επιρρήματος
vocem tuam	:	τη γενική πτώση στον άλλο αριθμό
impudens	:	την αφαιρετική πτώση στο ίδιο γένος, στον ίδιο αριθμό
mihi ipsi	:	την ονομαστική πτώση στον ίδιο αριθμό
ebore	:	την κλητική πτώση στον ίδιο αριθμό
simulacra	:	την αιτιατική πτώση στον άλλο αριθμό
viliōrem	:	τους άλλους δύο βαθμούς του επιθέτου στο ίδιο γένος, στον ίδιο αριθμό και στην ίδια πτώση
tale	:	την αιτιατική πτώση στο ίδιο γένος, στον άλλο αριθμό
optimum	:	τον συγκριτικό βαθμό του επιρρήματος
Eōdem	:	τη γενική πτώση στο ίδιο γένος, στον άλλο αριθμό

Μονάδες 15

- Γ2α.** Να εντοπίσετε και να γράψετε τους **τρεις (3)** τύπους **αποθετικών ρημάτων** που υπάρχουν στα δύο αποσπάσματα (μονάδες 3). Στη συνέχεια, να γράψετε τις **μετοχές ενεστώτα** στην ονομαστική ενικού, στο θηλυκό γένος (μονάδες 3).

Μονάδες 6

- Γ2β.** Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθέναν από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους:

Accipe	:	την αφαιρετική στο σουπίνο
fecerit	:	το β' ενικό πρόσωπο της προστακτικής του ενεστώτα, στην ίδια φωνή
venisset	:	τη δοτική του γερουνδίου
exclamāvit	:	το α' πληθυντικό πρόσωπο της υποτακτικής του ενεστώτα, στην ίδια φωνή
credis	:	τη μετοχή του παρακειμένου στην ονομαστική ενικού, στο ουδέτερο γένος

agunt	:	το β' ενικό πρόσωπο της οριστικής του ενεστώτα στην ενεργητική περιφραστική συζυγία, στο αρσενικό γένος
putas	:	το απαρέμφατο του ενεστώτα στην παθητική φωνή
sciēbat	:	το απαρέμφατο του παρακειμένου στην ίδια φωνή
posset	:	το γ' ενικό πρόσωπο της υποτακτικής του ενεστώτα

Μονάδες 9

Μονάδες 15

Δ1α. Να αναγνωρίσετε συντακτικά τους παρακάτω όρους:

diēbus:	είναι	στο
se:	είναι	στο
ancillae:	είναι	στο
malis:	είναι	στο
ex aere:	είναι	στο

Μονάδες 10

Δ1β. «*Si marmor illi obtulisses, fecisset tale*»: Να αναγνωρίσετε τον υποθετικό λόγο (εκφορά και είδος) (μονάδες 3) και να τον μετατρέψετε έτσι ώστε να δηλώνει υπόθεση δυνατή ή πιθανή για το παρόν-μέλλον (μονάδες 2).

Μονάδες 5

Μονάδες 15

Δ2α. Να μετατρέψετε τον πλάγιο λόγο σε ευθύ:

- i. «*Accipe nunc quid postea Nasica fecerit*».
- ii. «*Exclamavit Nasica se domi non esse*».
- iii. «*Visne scire quid Nasica responderit?*».

Μονάδες 6

Δ2β. «*Sapientem nec paupertas nec dolor prohibet, nec eae res, quae imperitos avertunt*»: Να μετατρέψετε την ενεργητική σύνταξη σε παθητική.

Μονάδες 9

Μονάδες 15